

S T A N O V I S K O
HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA
STARÁ LUBOVŇA NA ROKY 2022, 2023, 2024

Rozpočet mesta je súčasťou verejných financií a spolu so štátnym rozpočtom tvoria sumu celoštátnych rozpočtových príjmov a výdavkov. Základom finančného hospodárenia mesta je rozpočet resp. miestny rozpočet, ktorý predstavuje kľúčový nástroj finančného manažmentu mesta. Rozpočet vyjadruje ekonomickú samostatnosť samosprávneho územia. Úlohou rozpočtovania je zmobilizovať organizačné a finančné zdroje so zámerom naplňovať ciele samosprávy.

Ročný rozpočet potom možno považovať za finančný plán zostavený na obdobie rozpočtovaného roku. Rozpočet mesta má niekoľko úloh, o.i. je to plán, ktorý by mal zabezpečiť solventnosť mesta, stanovuje priority mesta v rámci jej úloh a kompetencií, rozdeľuje zdroje medzi rôzne aktivity, určuje úroveň a smer činností, poskytuje oprávnenie pre výdavky počas rozpočtovaného roku a poskytuje súhrnnú informáciu o finančnej situácii a plánoch.

Cieľom odborného stanoviska k návrhu Programového rozpočtu mesta Stará Lubovňa na roky 2022, 2023, 2024 (ďalej len „návrh Rozpočtu 2022 - 2024“) je poskytnúť poslancom mestského zastupiteľstva a odbornej verejnosti informácie o:

- súlade oboznámenia verejnosti s postupom zverejnenia návrhu zmeny rozpočtu (informačná povinnosť),
- zákonnosti a súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, všeobecne záväznými nariadeniami Mesta Stará Lubovňa,
- metodologickej správnosti spracovania návrhu rozpočtu a programového rozpočtu,
- východiskách tvorby návrhu rozpočtu,
- vecnom hľadisku tvorby návrhu rozpočtu,
- navrhovaných zmenách v konkrétnych programoch, podprogramoch so štatistickým vyhodnotením vybraných položiek a porovnaním v predchádzajúcich rokoch,
- cieľoch, ukazovateľoch a hodnote plnenia programov, podprogramov a vyhodnotení úspešnosti plnenia ukazovateľa,
- čiastkových záveroch k jednotlivým programom,
- záverečnom stanovisku a celkovom vyhodnotení návrhu zmeny rozpočtu.

Včasný, spoľahlivý a efektívny naplňovanie kontrolného systému v samosprávnej jednotke môže plniť jej základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov územnej samosprávy. Finančná kontrola na mieste, z hľadiska jej zákonom stanovených úloh ako aj z hľadiska uplatnenia základných funkcií kontroly (informačná, výchovná, represívna), má relatívne stále a jednoznačné zameranie. Cieľom finančnej kontroly je zabezpečiť o.i. aj včasné a spoľahlivé informovanie vedúceho orgánu verejnej správy o úrovni hospodárenia s verejnými prostriedkami a o vykonávaných finančných operáciách.

V záujme zachovania uvedených princípov je povinnosťou mesta :

- **sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia** podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny rozpočtu,

- s povinným zavedením programového rozpočtovania **vykonávať v priebehu rozpočtového roka monitorovanie a hodnotenie** plnenia programov rozpočtu a vykonávať zmeny programov rozpočtu,
- **vykonávať v priebehu celého roka kontrolu hospodárení** s rozpočtovými prostriedkami podľa osobitných predpisov.

Návrh Rozpočtu 2022 – 2024 posilňuje zodpovednosť za nakladanie s verejnými zdrojmi, a tým podporuje aj manažovanie rozpočtových výdavkov. Jeho prednosťou je skvalitňovanie informácií potrebných pre rozhodovanie o výdavkoch. Umožňuje identifikovať zmysel používania verejných zdrojov pri napĺňaní navrhovaných cieľov a zámerov.

Vybudovať systém územnej samosprávy na dobré verejné rozhodnutia je náročná analytická, manažérska a politicko - spoločenská úloha. Vyžaduje si politickú podporu, zdokonalenie manažérskeho, metodického rámca a v neposlednom rade aj personálne a finančné kapacity. Úspešné krajiny 21. storočia s najvyššou kvalitou života hľadajú najvyššiu hodnotu (úžitok) pre svojich občanov, teda najlepšie spôsoby získavania a vynakladania verejných zdrojov - efektívnu verejnú správu zameranú na dosahovanie výsledkov.

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, **p r e d k l a d á m** na rokovanie mestského zastupiteľstva dňa 9.12.2021, odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu Programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa na roky 2022 – 2024 (ďalej len „návrh Rozpočtu 2022 - 2024“ alebo „návrh rozpočtu“ v príslušnom gramatickom tvare).

Programový rozpočet mesta je **základom finančného hospodárenia** a zároveň **základným programovým dokumentom**, podľa ktorého a na základe ktorého mesto plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi. **Navrhovaný rozpočet je strednodobým ekonomickým nástrojom finančnej politiky územnej samosprávy, ktorým sa prerozdeľujú verejné prostriedky na zabezpečenie financovania zverených úloh mesta. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Rozpočet mesta vyjadruje samostatnosť hospodárenia, obsahuje zámery a ciele**, ktoré bude mesto realizovať z výdavkov rozpočtu mesta, napr. Rozvojový program mesta, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja a pod. Iba v prípade dostatočného finančného zabezpečenia môže mesto realizovať a plniť úlohy, môže pristupovať k záväzkom v dodávateľsko – obchodných vzťahoch alebo obdobných formách.

VÝCHODISKA SPRACOVANIA STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného návrhu rozpočtu mesta z troch hľadísk:

1. zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu
2. hľadisko metodickej a formálnej správnosti,
3. vecné hľadisko.

1. ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (v čase spracovávanía návrhu), a to najmä zákonom :

- č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy,
- č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
- č. 493/2011 Z.z. ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti,
- s opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie,
- štatistickou klasifikáciou výdavkov verejnej správy v zmysle vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 257/2014 Z.z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (SK COFOG). Výdavky na roky 2017 až 2019 sa rozpisujú do najnižšej úrovne klasifikácie SK COFOG.
- a v súlade s prijatými všeobecne záväznými nariadeniami mesta.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami Mesta Stará Ľubovňa

Predložený návrh rozpočtu mesta je spracovaný v súlade so všeobecnými nariadeniami mesta (ďalej „VZN“), ktoré spracovateľ uvádza v textovej časti návrhu rozpočtu, v návrhu rozpočtu priamo pri jednotlivých programoch, ale aj v úvodnej časti.

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Vyvesením návrhu rozpočtu mesta na úradnej tabuli mesta, dňa 15.11.2021, na webovom sídle mesta dňa 12.11.2021, bola **splnená povinnosť** uložená v ust. § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, tak aby sa k návrhu rozpočtu mohli obyvatelia vyjadriť. V požadovanom termíne bol **návrh rozpočtu zverejnený na webovom sídle mesta a súčasne aj na úradnej tabuli mesta.**

2. METODICKÁ SPRÁVNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

Predložený návrh rozpočtu mesta je **spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie** v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení opatrenia z 28. marca 2006 (č. MF/008978/2006-421), opatrenia z 23. apríla 2008 (č. MF/009212/2008-421) a opatrenia z 20. mája 2010 (č. MF/011928/2010-421), opatrenia z 18. augusta 2010 (č. MF/021218/2010-421), opatrenia z

29. októbra 2010 (č. MF/025825/2010-421), opatrenia z 20. februára 2012 (č. MF/010211/2012-421), ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. Podľa nej sa jednotne **určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu vrátane ich vecného vymedzenia a finančné operácie s finančnými aktívami a pasívami.**

Návrh rozpočtu mesta je **spracovaný podľa Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024, číslo MF/005766/2021-411** a jednotlivých príspevkov (ďalej len „príručka“) vydaná v súlade s ust. § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá obsahuje textovú a prílohovú časť. Rozpočet verejnej správy na roky 2022 až 2024 sa zostavuje za štátny rozpočet a rozpočty ostatných subjektov verejnej správy, ktoré sú Štatistickým úradom Slovenskej republiky zaradené do sektora verejnej správy. **Rozpočtované príjmy a výdavky na rok 2022 sú záväznými ukazovateľmi, pričom na nasledujúce dva rozpočtové roky, t. j. na roky 2023 a 2024, sú orientačné a budú sa upresňovať v ďalšom rozpočtovom roku.**

Rozpočtový informačný systém eviduje a spracováva dáta pre verejnú správu. Subjekty verejnej správy sú povinné poskytovať do RISSAM.rozpočet údaje o schválenom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a rozpočtov na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 20 kalendárnych dní odo dňa schválenia rozpočtu príslušným orgánom. Ak je rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok schválený do 31. decembra bežného roka, mesto poskytuje údaje schváleného rozpočtu a schválený rozpočet na príslušný rozpočtový rok a rozpočty na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 31. januára nasledujúceho rozpočtového roka, pričom počas rozpočtového provizória poskytujú v tomto rozsahu a termínoch údaje schváleného rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka.

2.1. Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu

Návrh rozpočtu mesta je v súlade s ust. § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov** značne zvyšuje informačnú hodnotu návrhu s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie.

Pri zostavovaní programových štruktúr postupovali správcovia rozpočtových kapitol podľa Metodického pokynu Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 5238/2004-42 na usmernenie programového rozpočtovania v znení dodatku č. 1 a dodatku č. 2 (Finančný spravodajca č. 8/2009) a Manuálu k metodickému pokynu, týkajúceho sa formulovaniu zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov.

2.2. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Východiskom pre tvorbu návrhu rozpočtu bol návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2022 – 2024, vládny návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2022 (Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2022 -2024), schválené legislatívne zmeny dotknutých právnych noriem, očakávaný vývoj hospodárenia mesta za rok 2021. Na základe zhodnotenia reálneho naplnenia rozpočtu príjmov, mesto pristúpilo k zostaveniu výdavkovej časti rozpočtu.

3. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU, VECNÉ HEADISKO

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v členení podľa ust. § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok - rok 2022 (tabuľková časť, stĺpec č.9),
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2023, (tabuľková časť, stĺpec č.10),
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2024, (tabuľková časť, stĺpec č.11).

Viacročný rozpočet je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. **Návrh rozpočtu mesta na príslušný rozpočtový rok je záväzný (rok 2022), rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky majú orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. Posudzovaný návrh rozpočtu má charakter strednodobého rozpočtu ako procesný, legislatívny a manažérsky nástroj finančnej a ekonomickej politiky mesta.**

Návrh rozpočtu mesta na rok 2022 je spracovaný v súlade s ust. § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vnútorne členený na:

- a) **bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,**
- b) **kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,**
- c) **finančné operácie, t.j. finančné operácie – príjmová časť a výdavková časť.**

Návrh rozpočtu obsahuje predpokladaný objem podielu na daniach v správe štátu podľa zák. č. 564/2004 Z.z. v platnom znení (výnos dane z príjmov FO).

Návrh rozpočtu obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom, podnikateľským subjektom pôsobiacim na území mesta. Návrh rozpočtu obsahuje príjmy vyplývajúce zo všeobecne záväzných nariadení mesta, výdavky vo vzťahu k štátnym aj neštátnym školským zariadeniam a výdavky vyplývajúce z uzatvorených zmluvných vzťahov. **Návrh programového rozpočtu neuvádza konkrétnu výšku rozpočtu pre konkrétnu školu, či školské zariadenie, iba sumárne hodnoty pre celé školstvo na území mesta.** Nezanedbateľný objem finančných prostriedkov predstavujú dotácie zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy.

Návrh programového rozpočtu výdavkov predstavuje podrobne rozpracované zámery a ciele mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu. Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít územnej samosprávy v nadväznosti na jej priority a alokovanie disponibilných zdrojov do programov, ktorých súčasťou sú aj položky výdavkov určené:

- **príspevkovej organizácii (Program 2 Samosprávne činnosti MsÚ _ kapitálové výdavky programu, Program 3 Služby občanom),**
- **na príspevok na mestskú autobusovú dopravu (Program 8 Doprava a pozemné komunikácie),**
- **rozpočtovým organizáciám - školy a školské zariadenia (Program 12 Školstvo), (sumárny – čiastočne predpísaný rozpočet na jednotlivé školy a školské zariadenia, nepredpísaný na školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta),**

ako právnickým osobám, zriaďovateľom ktorých je mesto a súčasne obsahuje finančné vzťahy k :

- **obchodným spoločnostiam (Program 9 Životné prostredie, Kapitálové výdavky_ kapitálový transfer VPS, Program 11 Šport a kultúra) .**

Návrh rozpočtu (tabuľková časť) obsahuje povinné údaje tak, ako to ukladá ust. § 4 ods. 6 zák. č. 523/2004 Z.z. v platnom znení a ust. Čl. 9 ods. 1 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. – skutočné plnenie rozpočtu za roky 2019, 2020, schválený rozpočet a zmena na rok 2021, údaje o očakávanej skutočnosti v roku 2021, navrhovaný rozpočet na rok 2022, 2023, 2024.

Návrh rozpočtu v členení podľa ust. § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z., doplnený o štatistické vyhodnotenia

Tab. č. 1 (v €)

Ukazovateľ	Schválený rozpočet 2021	%-ny podiel na cel. P/V	Očakávaná skutočnosť 2021	%-ny podiel na cel. P/V	Tempo rastu/-poklesu (c/a)	Rozpočet 2022	%-ny podiel na cel. P/V	Tempo rastu/-poklesu (f/c)	Rozpočet 2023	%-ny podiel na cel. P/V	Tempo rastu/-poklesu (i/c)	Rozpočet 2024	%-ny podiel na cel. P/V	Tempo rastu/-poklesu (l/c)
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
Bežný rozpočet														
Bežné príjmy	14 286 447	86,62%	14 797 761	79,90%	103,58%	15 243 729	81,94%	103,01%	15 425 929	97,74%	104,25%	15 490 421	99,03%	104,68%
Bežné výdavky	13 740 750	83,31%	13 915 536	83,71%	101,27%	14 268 751	76,70%	102,54%	14 099 985	89,34%	101,33%	14 303 455	91,44%	102,79%
Výsledok hospodárenia	545 697		882 225		161,67%	974 978		110,51%	1 325 944		150,30%	1 186 966		134,54%
Kapitálový rozpočet														
Kapitálové príjmy	97 797	0,59%	306 012	1,65%	312,91%	676 000	3,63%	220,91%	25 500	0,16%	8,33%	20 500	0,13%	6,70%
Kapitálové výdavky	2 417 484	14,66%	2 373 345	14,28%	98,17%	4 000 968	21,51%	168,58%	1 147 433	7,27%	48,35%	718 532	4,59%	30,28%
Výsledok hospodárenia - schodok	-2 319 687		-2 067 333		89,12%	-3 324 968		160,83%	-1 121 933		54,27%	-698 032		33,76%
Finančné operácie														
Finančné operácie - príjmová časť	2 108 783	12,79%	3 415 611	18,44%	161,97%	2 684 783	14,43%	78,60%	330 782	2,10%	9,68%	130 782	0,84%	3,83%
Finančné operácie - výdavková časť	334 793	2,03%	334 793	2,01%	100,00%	334 793	1,80%	100,00%	534 793	3,39%	159,74%	619 716	3,96%	185,10%
Výsledok hospodárenia	1 773 990		3 080 818		173,67%	2 349 990		76,28%	-204 011		-6,62%	-488 934		-15,87%
Príjmy celkom	16 493 027		18 519 384		112,29%	18 604 512		100,46%	15 782 211		85,22%	15 641 703		84,46%
Výdavky celkom	16 493 027		16 623 674		100,79%	18 604 512		111,92%	15 782 211		94,94%	15 641 703		94,09%
Výsledok hospodárenia celkom	0		1 895 710			0			0			0		

Návrh rozpočtu je zostavený ako vyrovnaný, po schválení mestským zastupiteľstvom bude záväzný pre rok 2022. Návrh rozpočtu obsahuje **celkové príjmy vo výške 18.604.512€, čo predstavuje nárast o 0,46% z predpokladanej očakávanej skutočnosti rozpočtu roka 2021, a v rovnakej výške i celkové výdavky**. Možno sa domnievať, že ide o základný (východzí, konzervatívny) výpočet príjmov, kde možno predpokladať, že vybrané položky obsahujú skryté rezervy. Z toho **bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške 974.978€ (r. 2021 predpokl. 882.225€, r. 2020 1.258.752€, r.2019 prebytok 1.322.265€, r.2018 prebytok 680.452€)**, kapitálový rozpočet so schodkom vo výške 3.324.968€ (r. 2021 predpokl. 2.067.333€, r. 2020 514.877€, r.2019 schodok 1.190.149€, r.2018 schodok 1.376.888€) a finančné operácie s prebytkom vo výške 2.349.990€ (r. 2021 predpokl. 3.080.818€, r. 2020 956.347€, r. 2019 schodok 906.838€, r.2018 prebytok 805.103€).

Navrhovaný rozpočet príjmov

Tab. č. 2 (v €)

Rozpočet príjmov	skutočné plnenie r.2017	skutočné plnenie r.2018	skutočné plnenie r.2019	skutočné plnenie r.2020	predpokl.s kutočnosť roka 2021	rozdiel r.2020 - 2021	Návrh na rok 2022
vlastné - výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve	5 767 454	6 379 013	7 078 476	7 061 541	7 362 743	301 202	7 471 053
vlastné - daňové, nedaňové príjmy,	1 520 778	1 429 603	1 440 381	1 668 999	1 753 282	84 283	1 935 871
Vlastné príjmy spolu	7 288 232	7 808 616	8 518 857	8 730 540	9 116 025	385 485	9 406 924
granty a transféry	3 273 943	4 229 490	4 968 346	5 759 462	5 681 736	-77 726	5 836 805
Kapitálové príjmy	293 792	911 434	948 340	2 521 132	306 012	-2 215 120	676 000
Finančné operácie - príjmové	360 038	1 259 943	1 345 853	1 365 198	3 415 611	2 050 413	2 684 783
Príjmy spolu	11 216 005	14 209 483	15 781 396	18 376 332	18 519 384	4 309 901	18 604 512

Výnos dane z príjmov, ktorý je poukazovaný zo štátneho rozpočtu, **predstavuje každoročne najväčšiu a najvýznamnejšiu zložku návrhu bežného rozpočtu** vlastných daňových príjmov. Pre rok 2022 predstavuje najpodstatnejšiu časť, t.j. 49,01% z celkových bežných príjmov (r. 2021 49,76%, r. 2020 51,58%, r.2019 54,80%, r.2018 53,64% r. 2017 54,60% z celkových bežných príjmov). Objem výnosu dane z príjmov v roku 2022 má mierne narastajúci trend.

(Výnos dane z príjmu fyzických osôb obce a vyššie územné celky si delia pomerom 70 % k 30 %. Väčšia časť putuje do rozpočtov miest a obcí tak, ako to bolo doteraz. Do konca roka 2015 bol pomer prerozdelenia dane z príjmov fyzických osôb 68,5 % pre obce, 29,2 % pre samosprávy a zvyšných 2,3 % plynulo do štátneho rozpočtu. Stanovením nového prerozdelenia v pomere 70 % obciam a 30 % vyšším územným celkom sa príjmy samospráv zvýšili skokom a v ďalších rokoch naďalej zvyšujú vplyvom vyššieho výberu daní z príjmov FO).

Predpokladaný **nárast príjmov z výnosu dane z príjmov poukázaný samospráve v roku 2022** oproti predpokladanej skutočnosti roka 2021 je o 108.310€ (r. 2021/2021 nárast 301-202€, 2020/2019 pokles 16.935€, r.2019/2018 nárast o 699.463€, r. 2018/2017 vyšší o 611.559€, r. 2017/2016 vyšší o 404.997€). Návrh rozpočtu na roky 2022, 2023, 2024 uvažuje s miernym rastom výnosu v rozmedzí od 1,47% až do +7,3%-neho bodu.

V oblasti vlastných daňových a nedaňových príjmov (príjem z miestnych daní a poplatku, nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku mesta a z činnosti mesta, výnosy z finančných prostriedkov mesta, z administratívnych poplatkov, ostatné vlastné príjmy) spracovateľ predpokladá nárast nedaňových príjmov oproti predpokladanej skutočnosti roku 2021. Podstatnú časť príjmov tvoria nedaňové príjmy – správne poplatky – poplatok za opatrovateľskú službu, ostatné a iné príjmy (príjmy a vrátky dotácií a pôžičiek). Je na mieste upozorniť, že každoročne narastajú nové nedoplatky vybraných daňových aj nedaňových príjmov po lehote splatnosti, kde je potrebné urýchlene reagovať na nové nedoplatky, staršie nedoplatky pravidelne komunikovať a vykonávať úkony smerujúce k úhrade. Nasledujúca tabuľka zobrazuje stav k 31.12. príslušného roka

Tab. č. 3 (v €)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021 (k 30.6.2021)
Pohľadávky z daňových príjmov	181.961,34	176.581,40	212.913,29	241.669,23	233.376,79	229.875,00
- z toho daň z nehnuteľností	179.225,25	173.743,34	210.329,16	238.897,90	230.223,00	223.109,00
Pohľadávky z nedaňových príjmov	193.221,55	188.134,16	188.994,50	251.737,40	251.908,84	346.993
- z toho komunálny odpad	140.635,01	145.308,10	146.578,18	153.268,13	169.805,26	294.634

Návrh rozpočtu mesta v tejto časti vychádza z platných všeobecne záväzných nariadení. Vplyvom navrhovaných zmien, zverejnených sadziieb vyplývajúcich z VZN č. 41 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území mesta Stará Ľubovňa a spracovaného návrhu rozpočtu, spracovateľ

- **predpokladá pokles :**
príjmov z prenajatých pozemkov,
dane za výherné hracie prístroje,
- **predpokladá nárast :**
príjmov z prenajatých budov, priestorov a objektov,
(opatrný) príjmov dane z ubytovania,
daň za psa,
dane za užívanie verejného priestranstva (MsP),
dane za užívanie verejného priestranstva (LJ),
administratívnych poplatkov (rozpočtované mierne),
celkových príjmov z poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
celkových príjmov dane z nehnuteľností – daň zo stavieb, z pozemkov, z bytov a nebytových priestorov,
platené parkovanie.

Spracovateľ v navrhovanom rozpočte uvažuje o rozpočtovaní príjmov a výdavkov vyplývajúcich z platnosti VZN č. 64 o regulovaní parkovania vozidiel na vymedzenom území mesta Stará Ľubovňa.

Bežný rozpočet sa povinne zostavuje ako vyrovnaný, resp. prebytkový. **V posudzovanom návrhu rozpočtu mesta prevažne ide o príjmové a výdavkové transakcie, ktoré sa každoročne (pravidelne) opakujú.** Financovanie preneseného výkonu štátnej správy (matrika, register obyvateľstva, ŠFRB, stavebný poriadok, školstvo, ...) bude naďalej prostredníctvom transferov zo štátneho rozpočtu, z toho **predpokladaný objem transferu pre školstvo (transfer na školstvo, transfer na ZŠ, dotácia na mestský školský úrad, dotáciu na dopravu, dieťa v hmotnej núdzi, školstvo a špeciálna ZŠ, na činnosť CVC, príjmy škôl a školských zariadení) predstavuje r. 2022 80,96% (r. 2021 80,32%, r. 2020 82,36%, r. 2019 83,85%, r.2018 81,69%) z celkových transferov a 26,75% bežného rozpočtu príjmov, (r. 2021 26,50%, r. 2020 28,63%, r.2019 26,09%, r. 2018 22,22% podľa skutočného plnenia príjmov a výdavkov).** Medziročný nárast transferov v rámci verejnej správy v položke transfer na školstvo predstavuje výšku 2021/2020 156.769€, 2020/2019 227.639€, r. 2019/2018 629.986€, r.2018/2017 110.396€.

Po oboznámení sa s návrhom rozpočtu je možné konštatovať, že posudzovaný návrh je zostavený v požadovanej štruktúre, vychádza z reálnych prepočtov podľa platných právnych noriem, z prepočtov podľa platných všeobecne záväzných nariadení v navrhovaných hodnotách položiek, podpoložiek ako základný (východzí, konzervatívny) finančný rozpočet mesta. Pozitívne možno hodnotiť, že spracovatelia návrhu rozpočtu pri spracovávaní, prepočtoch potenciálnych príjmov rozvážne (miestami až pesimisticky, príp. s cieľom zachovať skryté rezervy) určovali ich výšku. Pri tejto konštrukcii návrhu rozpočtu je možné predpokladať naplnenie príjmovej časti rozpočtu avšak s opatrnosťou hospodára pri náznakoch zmeny v dôsledku šírenia choroby COVID – 19. (Vážnym rizikom v roku 2022 budú vplyv a dôsledky šírenia choroby COVID – 19 na zamestnanosť, rast príjmov a spotrebu obyvateľstva _ bežná a kapitálová, a ďalej zmena politického zoskupenia a možné legislatívne zmeny (zvýšenie odpočítateľnej položky, nárast minimálnej mzdy, príp. nárast miezd pedagogických a nepedagogických zamestnancov a pod.).

Navrhovaný rozpočet výdavkov

Navrhovaný rozpočet bežných výdavkov je zostavený tak, aby zabezpečil financovanie výdavkov na výkon samosprávnych pôsobností mesta podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie, výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov, výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnotením majetku mesta a majetku iných osôb, ktoré mesto užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov, záväzky vzniknuté zo spolupráce s iným mestom, obcou alebo VÚC, úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných zdrojov financovania.

V návrhu rozpočtu spracovateľ vyčlenil finančné prostriedky aj na poskytnutie dotácií, ktoré mesto môže poskytnúť, v súlade s ust. § 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. (V tejto oblasti a vzhľadom na predikcie vývoja, dôsledky šírenia choroby COVID – 19 a obmedzenia na kolektívne športy a zhromažďovanie obyvateľstva, navrhujem zvážiť výšku a poskytovanie dotácií v rozpočtovom roku 2022.)

Spracovateľ vychádzal z požiadaviek jednotlivých odborných útvarov mesta, z požiadaviek príspevkovej organizácie, zriaďovateľov školských zariadení, súkromných a cirkevných škôl. **Návrh rozpočtu neobsahuje bežné či kapitálové výdavky pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti, tieto výdavky uvádza iba všeobecne v Programe 12: Školstvo. V posudzovanom návrhu neboli zahrnuté návrhy, pripomienky poslancov mestského zastupiteľstva.** Návrhy a pripomienky poslancov môžu byť akceptované na rokovaní mestského

zastupiteľstva, prípadne budú zapracované v rozvojom program mesta a zapracované v rámci prípadných zmien rozpočtu v priebehu roka 2022.

Návrh rozpočtu je vecne a podrobne vymedzený v návrhu 13 – tich programov, podprogramov a prvkov. **Návrh rozpočtu bežných výdavkov r. 2022 je vyšší o 353.215€ oproti predpokl. plneniu r.2021, (r. 2021/2020 684.286€, r.2020/2019 1.066.312€, r.2019/2018 807.284€, r.2018/2017 1.616.089€), spracovateľ predpokladá nárast bežných výdavkov o 2,53%.**

Vyššie výdavky predpokladá vynaložiť v rámci programov: Program 2 Samosprávne činnosti MsÚ, Program 3 Služby občanom, Program 4 Interné služby, Program 7 Spoločný obecný úrad pre územné rozhodnutie a stavebný poriadok, Program 9 Životné prostredie, Program 10 Rozvoj bývania, Program 11 Šport a kultúra, Programu 12 Školstvo, Program 13 Sociálne služby.

Nižšie výdavky spracovateľ predpokladá v programoch: Program 1 Činnosť MsZ, MsR, a komisií MsZ, Program 5 Bezpečnosť, 8 Doprava a pozemné komunikácie.

Vyrovnané výdavky spracovateľ predpokladá v programe: Programe 6 Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zamestnanosti.

Navrhovaná výška výdavkov bežného rozpočtu je o 974.978€ vyššia ako sú predpokladané bežné príjmy rozpočtu, čím spracovateľ predpokladá vytvoriť zdravý základ pre finančné zdroje na krytie kapitálových výdavkov v súlade s ust. § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších zmien a doplnkov. Návrh kapitálového rozpočtu predpokladá schodok vo výške 3.324.968€ (r. 2021 predpokl. 2.067.3333€, r. 2020 2.090.001€, r. 2019 1.190.149€, 2018 1.376.888€). Spracovateľ nepredpokladá príjmy z predaja budov, čiastočné príjmy z predaja pozemkov, vybrané navrhované položky navrhuje v podstatne nižšej finančnej úrovni ako boli plnené v roku 2021. **Na financovanie kapitálových výdavkov mesto predpokladá zhromaždiť disponibilné finančné zdroje najmä z prebytku v bežnej časti rozpočtu, z úverových zdrojov schválených v roku 2021 a prostriedkov akumulovaných na peňažných fondoch.** Ďalšie prípadné kapitálové príjmy budú zapojené do rozpočtu mesta na základe schváleného avíza o výške pridelených nenávratných finančných prostriedkov alebo na základe uznesenia o zmene rozpočtu mesta, o.i. aj v súlade s uzneseniami o zmene pohybu majetku mesta, napr. v súlade výsledkami verejno – obchodnej súťaže na predaj nehnuteľnosti, predaj majetku a prenájom.

Návrh kapitálového rozpočtu vo výdavkovej časti **odráža jednoročné vízie spracovateľa** (nekonkretizuje charakter výdavku s výnimkou rekonštrukcie plavárne), **všeobecne definuje objem finančných prostriedkov, ktoré bude schvaľovať osobitným schvaľovacím procesom,** prostredníctvom schvaľovania jednotlivých investičných aktivít, napr. dokumentu Rozvojový program mesta na rok 2022. Rozpočet kapitálových výdavkov zároveň **obsahuje finančné krytie _ dobeh investičných aktivít, ktoré boli osobitne schválené v roku 2021 alebo neboli finančne kryté.** Na základe uvedeného je možné predpokladať, že **strategické rozhodnutia o výške a zložení kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov budú priebežne schvaľované v priebehu rozpočtovaného roka uznesením mestského zastupiteľstva.**

Súčasťou návrhu rozpočtu mesta sú aj **výdavky z transakcií s finančnými aktívami a pasívami (výdavkové finančné operácie), ktoré budú použité na úhradu splátok istiny z úverov, pôžičiek.** Najpočetnejšia štruktúra finančných operácií (výdavkové operácie) je vo vzťahu k splátkam úverov zo ŠFRB, úhradám splátkového a kapitálového úveru. **Navrhovaná štruktúra a výška splátok tejto časti rozpočtu zodpovedá podmienkam dohodnutých v zmluvných vzťahov.** Opätovne je na mieste zdôrazniť zvýšený monitoring včasnosti úhrady splátok úverov od nájomníkov, prípadne včasnosť prijímania opatrení zameraných na zníženie úhrady nedoplatkov, ktoré spracovateľ

zhromažďuje prostredníctvom správcovskej spoločnosti SLOBYTERM, spol s.r.o.. Prípadný časový nesúlad úhrady záväzkov vyplývajúcich z týchto úverov z nájomného, neodvádzanie nájomného v stanovenej výške a čase, môže negatívne ovplyvniť vyrovnanosť bežného rozpočtu a celkového hospodárenia mesta v nasledujúcich rokoch.

Na základe predloženého návrhu Programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa na roky 2022, 2023, 2024 je možné konštatovať, že Mesto Stará Ľubovňa v roku 2022 navrhuje celkový rozpočet príjmov vyšší o 85.128€ a celkový rozpočet výdavkov vyšší o 1.980.838€ oproti predpoklad rozpočtu roka 2021.

V zmysle ust. § 15 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody finančných prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa ich návratné zdroje financovania. **V posudzovanom návrhu rozpočtu mesta má zostatok rezervného fondu narastajúci trend, z fondu rozvoja budú použité prostriedky na investičné aktivity.**

V súlade s ust. § 4 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet mesta musí obsahovať aj zámery a ciele, tzv. programový rozpočet. **Návrh programového rozpočtu je alokovaný do 13-tich programov. Každý program má stanovený zámer programu a aktivity, zodpovednosť; podprogram má stanovený cieľ, ukazovateľ a hodnotu plnenia. V jednotlivých programoch a finančnom vyjadrení je premietnutá celá činnosť mesta vrátane zabezpečenia predpokladaných rozvojových programov mesta. V číselnom vyjadrení predstavuje predpokladané použitie finančných prostriedkov v rámci navrhovaných položiek výdavkov. Cieľ, ukazovateľ a hodnota plnenia sú vecne a hodnotovo zadefinované, vyhodnoteniu úspešnosti plnenia ukazovateľa sa pozornosť nevenuje. Aktivity samosprávy by mali byť systematicky vyhodnocované aj následne, nielen z pohľadu súladu so zákonom, ale najmä z hľadiska výsledkov a výstupov (merateľných ukazovateľov). Oprosti súčasnosti je potrebné aplikovať oveľa viac analytický („vyššia hodnota za peniaze“) a menej právnický a účtovný pohľad.**

Návrh programového rozpočtu zároveň posilňuje zodpovednosť za rozvrhovanie a nakladanie s verejnými zdrojmi, a tým podporuje aj manažovanie rozpočtových výdavkov. Jeho prednosťou je skvalitňovanie informácií potrebných pre rozhodovanie o výdavkoch. Umožňuje identifikovať účel používania verejných zdrojov pri naplňaní navrhovaných cieľov a zámerov.

Návrh rozpočtu na obdobie rokov 2022 – 2024 neobsahuje návrh výsledkov hospodárenia obchodných spoločností ani návrh záväzných výkonnostných (merateľných) ukazovateľov pre príspevkovú spoločnosť. V súlade s princípom transparentnosti a z dôvodu, že mesto má zachovávať majetok v nezmenenej výške, je vhodné uvádzať návrh plánov - výsledkov hospodárenia obchodných spoločností, už aj preto, že o strategických obchodných otázkach spoločností rozhoduje mesto prostredníctvom valného zhromaždenia.

Predkladateľ návrhu rozpočtu neuvažuje o výdavkoch vyplývajúcich z prehratých súdnych konaní. (Prehraté súdne konania a poplatky súvisiace s úhradou trov konania ovplyvňujú výsledok hospodárenia, ale aj cash flow). Na úhradu súdnych sporov mesto nemôže použiť návratné finančné prostriedky a ani kapitálový príjem z predaja majetku mesta, nakoľko kapitálový príjem môžeme použiť len na krytie kapitálových výdavkov.

V priebehu rozpočtového roka je potrebné zvažovať ďalšie úverové zaťaženie mesta pred prijatím nových úverov a zároveň dodržať proces podľa ust. § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

ZÁVER

Princíp rozpočtového hospodárenia znamená, že **mesto je povinné hospodáriť v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový**. V priebehu rozpočtového roka musí sledovať vývoj svojho hospodárenia a v prípade potreby prijímať potrebné opatrenia, príp. reagovať na zníženie plnenia rozpočtu v oblasti príjmov viazaním rozpočtových výdavkov a pod.

Vyvesením návrhu rozpočtu mesta na úradnej tabuli mesta, dňa 15.11.2021, bola **splnená povinnosť** uložená v ust. § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb.o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, tak aby sa k návrhu mohli obyvatelia vyjadriť.

Návrh rozpočtu mesta (tabuľková časť) **obsahuje povinné údaje tak, ako to ukladá ust. § 4 ods. 6 zák. č. 523/2004 Z.z. v platnom znení** a ust. Čl. 9 ods. 1 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. – . – skutočné plnenie rozpočtu za roky 2019, 2020, schválený rozpočet a zmena na rok 2021, údaje o očakávanej skutočnosti v roku 2021, navrhovaný rozpočet na rok 2022, 2023, 2024.

Návrh rozpočtu mesta **je v súlade s ust. § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách** územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch spracovateľa, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu mesta. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov značne zvyšuje informačnú hodnotu návrhu s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie. **Návrh programového rozpočtu je alokovaný do 13 programov. V číselnom vyjadrení predstavuje predpokladané použitie finančných prostriedkov. V jednotlivých programoch je premietnutá celá činnosť mesta vrátane zabezpečenia predpokladaných programov mesta.**

Viacročný rozpočet je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok. **Rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok je záväzný (rok 2022), rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky (2023, 2024) majú orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. Posudzovaný návrh rozpočtu má charakter strednodobého rozpočtu ako procesný, legislatívny a manažérsky nástroj finančnej a ekonomickej politiky mesta.**

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít územnej samosprávy v nadväznosti na priority a alokovanie disponibilných zdrojov do programov, ktorých súčasťou sú aj položky výdavkov určené :

- **príspevkovej organizácii (Program 2 Samosprávne činnosti MsÚ_kapitálové výdavky programu, Program 3 Služby občanom),**
- **ako príspevok na mestskú autobusovú dopravu (Program 8 Doprava a pozemné komunikácie),**
- **rozpočtovým organizáciám - školy a školské zariadenia (Program 12 Školstvo - sumárny – nepredpísaný rozpočet na jednotlivé školy a školské zariadenia),**

ako právnickým osobám, zriaďovateľom ktorých je mesto a súčasne obsahuje finančné vzťahy k :

- **obchodným spoločnostiam (Program 9 Životné prostredie, Kapitálové výdavky_ kapitálový transfer VPS, Program 11 Šport a kultúra).**

Návrh rozpočtu je zostavený ako vyrovnaný, po schválení mestským zastupiteľstvom bude záväzný pre rok 2022. Návrh rozpočtu obsahuje **celkové príjmy vo výške 18.604.512€, čo predstavuje nárast 0,46% z predpokladanej očakávanej skutočnosti rozpočtu roka 2021, a v rovnakej výške i celkové výdavky**. Možno sa domnievať, že ide o základný (východzí, konzervatívny) výpočet príjmov, kde možno predpokladať, že vybrané položky obsahujú skryté rezervy. Z toho **bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške 974.978€, kapitálový rozpočet so schodkom vo výške 3.324.968€ a finančné operácie s prebytkom vo výške 2.349.990€**.

Návrh rozpočtu mesta v tejto časti vychádza z platných všeobecne záväzných nariadení. Vplyvom navrhovaných zmien, zverejnených sadziieb vyplývajúcich z VZN č. 41 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území mesta Stará Ľubovňa a spracovaného návrhu rozpočtu, spracovateľ **predpokladá pokles** príjmov z prenajatých pozemkov, dane za výherné hracie prístroje a zároveň **predpokladá nárast** príjmov z prenajatých budov, priestorov a objektov, (opatrný) príjmov dane z ubytovania, daň za psa, dane za užívanie verejného priestranstva (MsP), dane za užívanie verejného priestranstva (LJ), administratívnych poplatkov (rozpočtované mierne), celkových príjmov z poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, celkových príjmov dane z nehnuteľností – daň zo stavieb, z pozemkov, z bytov a nebytových priestorov, platené parkovanie.

Po oboznámení sa s návrhom rozpočtu **je možné konštatovať, že posudzovaný návrh je zostavený v požadovanej štruktúre, vychádza z reálnych prepočtov podľa platných právnych noriem, z prepočtov podľa platných všeobecne záväzných nariadení**, v navrhovaných hodnotách položiek, podpoložiek ho možno považovať za **základný (východiskový) finančný rozpočet mesta**. Pozitívne možno hodnotiť, že spracovatelia návrhu rozpočtu pri spracovávaní, prepočtoch potenciálnych príjmov rozvážne (miestami až pesimisticky, príp. s cieľom zachovať skryté rezervy) určovali ich výšku. Vážnym rizikom v roku 2022 budú aj naďalej dôsledky šírenia choroby COVID – 19 na zamestnanosť, rast príjmov a spotrebu obyvateľstva _ bežná aj kapitálová, a ďalej možné legislatívne zmeny (ohlásená daňovo – odvodová reforma, zdanenie práce, zvýšenie odpočítateľnej položky, nárast minimálnej mzdy, príp. nárast miezd pedagogických a nepedagogických zamestnancov a pod.).

V návrhu rozpočtu **spracovateľ vyčlenil finančné prostriedky aj na poskytnutie dotácií**, ktoré **mesto môže poskytnúť**, v súlade s ust. § 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Spracovateľ vychádzal z požiadaviek jednotlivých odborných útvarov, z požiadaviek príspevkovej organizácie, zriaďovateľov školských zariadení, súkromných a cirkevných škôl. Návrh rozpočtu neobsahuje bežné či kapitálové výdavky pre konkrétnu školu, školské zariadenie, tieto výdavky uvádza iba všeobecne v Programe 12: Školstvo. **V posudzovanom návrhu neboli zahrnuté návrhy, pripomienky poslancov mestského zastupiteľstva**. Návrhy a pripomienky poslancov môžu byť akceptované na rokovaní mestského zastupiteľstva, prípadne budú zapracované v rozvojom program mesta a zapracované v rámci prípadných zmien rozpočtu v priebehu roka 2022.

Návrh kapitálového rozpočtu vo výdavkovej časti **odráža jednoročné vízie spracovateľa** (nekonkretizuje charakter výdavku, s výnimkou rekonštrukcie plavárne), skôr **všeobecne definuje objem finančných prostriedkov, ktoré bude schvaľovať osobitným schvaľovacím procesom**, prostredníctvom schvaľovania jednotlivých investičných aktivít resp. dokumentu Rozvojový program mesta na príslušný rok 2022. Rozpočet kapitálových výdavkov zároveň **obsahuje finančné krytie _ dobeh investičných aktivít, ktoré boli osobitne schválené v roku 2020 alebo neboli finančne kryté**. Na základe uvedeného je možné predpokladať, že **strategické rozhodnutia o výške a zložení kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov budú priebežne schvaľované v priebehu rozpočtovaného roka mestským zastupiteľstvom**.

Návrh rozpočtu na obdobie rokov 2022 – 2024 neobsahuje návrh výsledkov hospodárenia obchodných spoločností ani návrh záväzných výkonnostných (merateľných) ukazovateľov pre príspevkovú spoločnosť. V súlade s princípom transparentnosti a z dôvodu, že mesto má zachovávať majetok v nezmenenej výške, je vhodné uvádzať návrh plánov výsledkov hospodárenia obchodných spoločností, už aj preto, že o dôležitých otázkach spoločností rozhoduje mesto prostredníctvom valného zhromaždenia.

Návrh programového rozpočtu zároveň posilňuje zodpovednosť za nakladanie s verejnými zdrojmi, a tým podporuje aj manažovanie rozpočtových výdavkov. Jeho prednosťou je skvalitňovanie informácií potrebných pre rozhodovanie o výdavkoch. Umožňuje identifikovať zmysel používania verejných zdrojov pri napĺňaní navrhovaných cieľov a zámerov.

Cieľ, ukazovateľ a hodnota plnenia sú vecne a hodnotovo zadefinované v rámci programov, podprogramov, vyhodnoteniu úspešnosti plnenia ukazovateľa sa však už pozornosť nevenuje. „Koncept výpočtu hodnoty za peniaze“ je tak formálne naplnený. Avšak aktivity samosprávy by mali byť systematicky vyhodnocované aj následne, nielen z pohľadu súladu so zákonom, ale v prvom rade z hľadiska výsledkov s poukazom na hospodárnosť a efektívnosť. Oprosti súčasnosti je potrebné aplikovať oveľa viac analytický a menej právnický a účtovný pohľad. Za týmto účelom opakovanе odporúčam hľadať výsledkovo orientované riešenia, ktoré prinesú ďalšie finančné zdroje vyplývajúce zo štrukturálnych zmien činnosti mesta a obchodných spoločností, príspevkovej spoločnosti, nevynímajúc aj školy a školské zariadenia.

Na záver je potrebné zdôrazniť, že pri dodržiavaní programového rozpočtu musí byť permanentne zabezpečená rozpočtová disciplína zo strany všetkých zainteresovaných subjektov, ktoré sú napojené do rozpočtového procesu. Udržanie rozpočtovej rovnováhy je predpokladom, aby boli naplnené ciele viacročného programového rozpočtu.

Rozpočet je pre mesto základným programovým dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého mesto plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi, pričom jeho cieľom má byť :

- zabezpečenie účelnosti a efektívnosti čerpania výdavkov mesta,
- zvyšovanie zodpovednosti jednotlivých subjektov za čerpanie výdavkov,
- zabezpečenie väčšej participácie verejnosti na príprave programov a ďalšie zvyšovanie transparentnosti nakladania s verejnými prostriedkami.

Na základe vyhodnotenia procesov prípravy a tvorby návrhu navrhovaného rozpočtu a následne spracovaného stanoviska, ako aj skutočností uvedených v tomto dokumente

odporúčam

poslancom Mestského zastupiteľstva v Starej Ľubovni Programový rozpočet Mesta Stará Ľubovňa na roky 2022, 2023, 2024

s c h v á l i ť .

V Starej Ľubovni, dňa 25.11.2021

Ing. Ján Šidlovský, v.r.
hlavný kontrolór